

15.07.2009

În organizarea CNR ICOMOS și cu sprijinul Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” a avut loc Miercuri 15.07.2009 la Centrul de Studii Arhitectural Urbane di str. Moxa nr.5 o masă rotundă cu tema:

Perfecționarea sistemelor de atestare in arhitectură, urbanism și protejarea monumentelor în vederea creșterii responsabilității și contribuției profesioniștilor din aceste domenii în protejarea patrimoniului.

Au participat :

din partea Comitetului Național ICOMOS România:

Sergiu Nistor, președinte, Irina Iamandescu, secretar, Mircea Mugescu, trezorer, Anca Brătuleanu, Adrian Crăciunescu, Rodica Crișan, Adda Gheorghievici, Marina Iliescu, Georgeta Gabrea, Dan Kisilewicz, Ruxandra Nemteanu, Mihai Opreanu, Lucian Săndulescu, Ștefan Bălici;

din partea Registrului Urbanistilor din România: Alexandru Sandu, președinte, Elza Petrișor, director executive, Vasile Mitrea, membru consiliul superior al RUR;

din partea Ordinului Arhitecților din România: Serban Sturdza, președinte, Adriana Tănăsescu, director executive;

din partea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice: Virgil Polizu, președinte, Hanna Derer, vicepreședinte, Doina Mândru, vicepreședinte, Dan Lungu, director general INMI;

Din partea Uniunii Naționale a Restauratorilor de Monumente Istorice: Sergiu Luchian.

MINUTA MESEI ROTUNDE

În deschidere conf.dr.arh. Sergiu NISTOR, președinte al ICOMOS România a prezentat contextul, tema și scopul în care a fost lansată invitația pentru dezbateri reprezentanților RUR, OAR, CNMI, INMI, UNRMI, precum și scrisoarea de răspuns a ministrului culturii, cultelor și patrimoniului național cu privire la descentralizare.

A adresat participanților întrebarea: Este nevoie, posibil și util un set de principii deontologice care să acopere domeniul patrimoniului cultural, transversal urbanistilor, arhitecților, funcționarului public, formatorilor și specialiștilor în conservare (și ca un exercițiu de comunicare interbresle).

Arh. Adrian CRACIUNESCU a făcut o prezentare a documentarii realizate în cadrul CSI ICLAFI pe tema responsabilității și deontologiei profesioniștilor din domeniul arhitecturii și conservării monumentelor.

Din partea R.U.R. a luat cuvântul dl. Prof.dr.arh. A. SANDU arătând că:

1. Tema în discuție a suscitat în cadrul RUR dezbateri cu asociațiile arhitecților șefi de județe și municipii, și s-a constatat o percepere și un răspuns diferit nu numai între societatea civilă și profesioniști dar și între profesioniști, care se blochează în interiorul fiecărei bresle, fără dialog între specialități și fără perspective ale unei filozofii comune. S-au depus anumite eforturi pentru stabilirea unor principii comune de avizare, dar fără rezultat. Manifestarea absolutistă este daunătoare. Se constată anumite exagerări care nu garantează o dezvoltare corectă a lucrurilor, existând o diversiune, nediscutându-se aspectul exact, ci altele.
2. Definierea zonelor protejate nu este operantă, întâlnindu-se încadrări nefaste alături de cele valabile. Este inutil să cuprindem prea multe elemente pentru că ele nu au cum și cine să le protejeze. Constituirea zonelor protejate în București a fost făcută după PUG. Ori Statul își asumă responsabilitatea intervenției în ZP, ori dacă nu ZP să fie mai parcimonios și mai atent definite și atunci să fie "sfinte" prin regulile care le guvernează.
3. Problema definirii juridice și operaționale a interesului public, care a preocupat la RUR și în care a intervenit până la limita la care are competențe, oprindu-se în marja Constituției. Nu este definit conceptul "interesul public".
4. Atât timp cât între cele două ministere (cultura și dezvoltare) nu va apărea o concordanță, un consens în anumite privințe nu vom avea coerență.

Din partea O.A.R. a luat cuvântul dl. Arh. Ș. STURDZA, arătând că:

1. Despre societate- remarcă faptul că interesele sunt în altă direcție, iar la nivelul forurilor de decizie chestiunile legate de patrimoniu sunt în mare parte declarative. Nu se știe ce va apărea din munca depusă la Raportul Comisiei Prezidențiale. Politica băncilor este de a solicita înlocuirea imobilelor vechi cu altele, noi, mai rentabile. Primul lucru de făcut ar fi un atac frontal la sistemul bancar care promovează un atac asupra patrimoniului. Firmele de avocați au tentația de a decide în absența arhitectului, doar cu investitorii.
2. Chiar dacă deontologia profesională a arhitectului se va modifica și se va referi la arhitectul european, lucrurile nu vor fi rezolvate de codul deontologic.
3. Relația dintre profesie și societate. Există 2 atitudini:
  - a) arhitectul este în slujba clientului. Această atitudine dă naștere la un anumit tip de rezultate, independent de avizare, și acest lucru ține de deontologie, ce ar trebui învățată și educată în universitate. Cartea Neagra arată distrugerile pe care arhitecții și urbanistii le-au făcut, în mod paradoxal relativ la faptul că ea este inițiată de OAR, și finanțată de MCCPN, care este răspunzător de soarta patrimoniului. Este foarte greu astăzi să fi arhitect, urbanist și restaurator. OAR și-a propus un set de propoziții despre arhitectura României.
  - b) A doua atitudine spune că avem drepturi suplimentare, pe care trebuie să ni le putem impune în fața dorințelor beneficiarului.

Din partea C.N.M.I. a luat cuvântul dl. prof.dr.arh. V. POLIZU, arătând că:

1. Răul prezentat în Cartea Neagra a fost făcut de arhitecți, urbanisti și restauratori. Cele trei bresle nu au nici un fel de colaborare. Suntem solicitați să răspundem în timp foarte scurt, exemplul fiind noua propunere a normativului legat de metodologia de evidență.
2. Aceasta prima intalnire a celor trei specialitati e bine că s-a realizat, ea trebuia făcută de mult.
3. Un pericol clar este de a avea prea mulți bani, iar aceasta fugă după fonduri europene conduce la achiziții publice în care singurele repere sunt timpul scurt și prețul cel mai mic. Ele sunt puse în aplicare inclusiv de către ONMI.
4. Nu în ultimul rând ar fi util să stabilim corecta folosire a unor termeni: restaurare, reabilitare, renovare.

Din partea I.N.M.I a luat cuvântul dl. prof.dr.ing. D. LUNGU, arătând că:

1. Sunt dificultati în exercitarea profesiilor cu onestitate. În primul rând trebuie să constatăm că este o diferență de modele și cultura. În România și în America lucrurile nu stau la fel: în America greșelile se platesc. Cultura locului nostru este de a nu sancționa. Domeniul este o complexitate de profesii între care există fracturi, și diferențe de viziune între practică, cercetare și universitate. Trebuie căutate comunicarea, podurile și nu faliile dintre profesii și profesioniști.
2. Riscurile Bucurestului, cu imobile din care câteva sute care sunt în risc de prăbușire iar câteva zeci se vor prăbuși. Din 400 de buline 100 sunt imobile P ori P+1, în cazul cărora bulina este doar o invitație la demolare. Clădirile înalte din România au un deficit structural de cca 30% față de cazul similar din SUA.
3. Avizări: întâi este dat certificatul primăriei pentru demolarea unei clădiri și apoi se cere avizul DCCPCN, situație în care Direcția de Cultură este pusă într-o situație foarte dificilă. Pentru cele 100 de ZP în București unde sunt 3500 de clădiri, practic o treime pot fi desființate.
4. Încotro comisiile de avizare : avizele sunt facultative iar autoritatea administrativă poate da și alt diagnostic.
5. Este o problemă de legislație care trebuie degrabă corectată. Micul Paris, Micul Istanbul, Micul București. Soluția nu poate fi dată decât între specialități și împreună. Altfel ar fi tăria în fața administrației dacă inițiativa ar veni din partea tuturor asociațiilor profesionale.

Din partea U.A.U.I.M. a luat cuvântul d-na prof.dr.arh. R. CRISAN, care a subliniat:

1. Problema comisiilor consultative, este interpretată tendențios, în sensul că ele sunt consultate uneori, alte dăți nu.
2. Deseori nu există corespondență dintre reglementările PUG și practica din teren.

Din partea U.N.R.M.I. aluat cuvântul dl. S. LUCHIAN, arătând că:

1. În UNRMI s-a format un curent de opinie pentru filtrarea suplimentară a specialiștilor în cadrul uniunii. Se lucrează la un document de structurare și monitorizare a calității lucrărilor, pe tipicul breslelor.
2. S-a discutat la UNRMI problema atestării firmelor. Semnarea lucrărilor obligatoriu de către un specialist atestat pentru garanția calității lucrărilor.
3. În privința ZP: sunt 12 ZP în care au fost stabilite regulamentele de intervenție. Regulamentele nu specifică clar ce se poate accepta în locul demolărilor.

Prof.dr.arh. H. DERER:

1. Despre mentalități. Nu cred că Statul trebuie să-și asume responsabilitatea asupra ZP. Prima responsabilitate o are proprietarul. Cartea Neagră este inițierea unui sistem autoimunitar.
2. ZP din București ocupă 15% din intravilan. PUZ ZP a fost realizat înaintea PUG.
3. Lipsa de metodologie de aplicare a prevederilor din Codul deontologic al OAR îl face inaplicabil.

Prof.dr.arh.V. MITREA

1. Direcțiile de cultură: ele sunt lipsite de specialiști, ele ar trebui să facă mai mult în domeniul patrimoniului, în loc de alte manifestări de tipul festivalurilor. Fondurile realizate din activitatea de avizare ar trebui folosite în scopuri de protecție a patrimoniului.
2. Direcțiile pot face expoziții despre DA și NU în realitatea orașului.
3. Atestările specialiștilor nu sunt întotdeauna obiective.

Arh. D. KISILEWICZ:

1. Partea a societății dorește să protejeze iar o altă parte dorește contrariul. Trebuie să asumăm acest lucru. Nu trebuie să luăm lucrurile în tragic.

Conf.dr.arh. Adda GEORGHEVICI:

1. Este necesar să existe evaluări științifice și profesionale continue, nu o dată pentru totdeauna. Expertii și specialiștii nu sunt forever.
2. Școala trebuie să facă pași pe calea instruirii deontologice.

Lect.dr.arh.I.IAMANDESCU:

1. Certificatul de urbanism, în care trebuie trecute avizele care trebuie obținute nu cuprinde uneori și avizul de obținut de la MCCPN. Mai există și avizele derogatorii date de specialiștii DJCCPCN.
2. Legea Zonelor Protejate este trecută în programul de cooperare româno-francez.

Arh. G. GABREA:

1. Educația și cunoașterea: din păcate nu doar la nivelul omului de rând, ci chiar și la cei cultivați.
2. Arhitecții sunt prea puțin prezenți în dezbateră și informarea publică. Ar trebui făcut un program în acest sens în cadrul OAR.

Prof.dr.arh. St. SCAFA-UDRISTE, Rector al UAUIM:

1. Respectul pentru patrimoniu al viitorului arhitect este un slogan educational al UAUIM. Domeniului protecției patrimoniului i se alocă un procent similar pregătirii tehnice în curricula universitară, un semestru cu un proiect de intervenții în situri protejate. Concursuri internaționale "Forgotten Places" ori proiectele de amenajare a zonei Bancii Naționale - Lipscani.